EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 25. 2. 2014
COM(2014) 99 final

# SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

## o vykonávaní smernice 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE**

**o vykonávaní smernice 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého**

## 1. ÚVOD

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006[1] (tzv. smernica o zachytávaní a ukladaní uhlíka – ďalej len „smernica o CCS“) bola prijatá 23. apríla 2009 spolu s ďalšími súčasťami klimaticko-energetického balíka z roku 2009[2]. Smernicou o CCS sa ustanovuje právny rámec pre environmentálne bezpečné geologické ukladanie oxidu uhličitého (ďalej len „$CO_2$“) s cieľom prispieť k zmierňovaniu zmeny klímy. Cieľom smernice o CCS je zabezpečiť, aby neexistovalo významné riziko úniku $CO_2$ alebo nedošlo k poškodeniu zdravia alebo životného prostredia, a predchádzať nepriaznivým vplyvom na bezpečnosť prepravnej siete alebo úložísk. V smernici sú stanovené požiadavky vzťahujúce sa na celú dobu životnosti úložiska. Obsahuje aj ustanovenia týkajúce sa zachytávania a prepravy zložiek zachytávania a ukladania $CO_2$, aj keď na tieto činnosti sa vzťahujú predovšetkým existujúce environmentálne právne predpisy EÚ, ako napr. smernica o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (smernica EIA)[3] alebo smernica o priemyselných emisiách[4] spolu so zmenami zavedenými smernicou o CCS. Sedem environmentálnych právnych predpisov EÚ je zmenených článkami 31 až 37 okrem iného s cieľom odstrániť právne prekážky geologickému ukladaniu $CO_2$.

V článku 27 ods. 1 smernice o CCS sa vyžaduje, aby členské štáty predložili Komisii správu o vykonávaní smernice vypracovanú na základe dotazníka, ktorý prijme Komisia[5]. Správy členských štátov, ktoré boli Komisii doručené v období od júla 2011 do apríla 2013, prispeli informáciami do tejto prvej správy Komisie o vykonávaní smernice o CCS, ako sa požaduje v jej článku 38 ods. 1.

Širšie politické otázky týkajúce sa tejto témy, napr. prípadné možnosti na podporu demonštrácie zachytávania a ukladania $CO_2$ a jeho včasného zavádzania, sa rozoberajú v konzultačnom oznámení Budúcnosť zachytávania a ukladania $CO_2$ v Európe[6] a ďalej sa zohľadňujú v nedávnom uznesení Európskeho parlamentu o správe o plnení v roku 2013: rozvoj a uplatňovanie technológií na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého v Európe[7].

## 2. VŠEOBECNÝ POKROK PRI VYKONÁVANÍ

V článku 39 ods. 1 smernice o CCS sa vyžaduje, aby členské štáty uviedli do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou do 25. júna 2011. Do tohto termínu len niekoľko členských štátov oznámilo buď úplnú, alebo

---

1 Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114 – 135.

2 http://ec.europa.eu/clima/policies/package/index_en.htm.

3 Smernica Rady 85/337/EHS z 27. júna 1985 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. ES L 175, 5.7.1985, s. 40 – 48).

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. ES L 334, 17.12.2010, s. 17 – 119).

5 Rozhodnutie Komisie 2011/92/EÚ z 10. februára 2011 (Ú. v. EÚ L 37, 11.2.2011, s. 19 – 24).

6 COM(2013) 180 final; zhrnutie výsledkov konzultácie je k dispozícii na http://ec.europa.eu/energy/coal/ccs_en.htm.

7 2013/2079(INI).

čiastočnú transpozíciu, Komisia preto v júli 2011 poslala 26 členským štátom formálne výzvy v súvislosti s neoznámením vnútroštátnych opatrení. Do októbra 2013 všetky členské štáty oznámili Komisii opatrenia na transpozíciu. Na základe toho Komisia mohla do novembra 2013 uzavrieť 19 z 26 konaní o porušení. Väčšina členských štátov ukončila transpozíciu smernice, avšak Rakúsko, Cyprus, Maďarsko, Írsko, Švédsko a Slovinsko doteraz neoznámili úplné opatrenia na transpozíciu. V súvislosti s týmto čiastočným neoznámením Komisia poslala v novembri 2013 týmto šiestim členským štátom odôvodnené stanoviská[8]. Jeden zostávajúci členský štát, ktorý dostal formálnu výzvu v súvislosti s neoznámením, oznámil svoje opatrenia na transpozíciu v čase prípravy tejto správy, ich kontrola úplnosti bude dokončená do jari 2014. Komisia začala kontrolovať, či oznámené opatrenia sú nielen úplné, ale aj vecne zodpovedajú smernici o CCS.

Členské štáty pri transpozícii smernice o CCS zvolili rôzne prístupy. Zatiaľ čo niektoré sa rozhodli len zmeniť existujúce právne predpisy, väčšina členských štátov sa rozhodla pre kombináciu nových osobitných právnych predpisov o geologickom ukladaní $CO_2$ a zmien platných právnych predpisov. Okrem podobných prístupov prijatých v rámci transpozície zmien šiestich smerníc EÚ zavedených prostredníctvom článkov 31 až 35 a 37 smernice o CCS určité spoločné rysy vykazujú aj zmeny existujúcich právnych predpisov v rámci celej EÚ: 17 členských štátov vykonalo zmeny vo svojich environmentálnych právnych predpisoch a osem z nich vykonalo zmeny aj vo svojich právnych predpisoch týkajúcich sa ťažby. V článku 23 smernice o CCS sa vyžaduje, aby každý členský štát vymenoval príslušné orgány zodpovedné za plnenie povinností stanovených podľa tejto smernice. Zatiaľ čo niektoré členské štáty si zvolili jeden príslušný orgán, väčšina členských štátov pridelila povinnosti viacerým orgánom, keďže problematika zachytávania a ukladania $CO_2$ sa dotýka celého radu rozličných regulačných oblastí. Najčastejšie boli ako príslušné orgány vybrané environmentálne orgány (18 členských štátov), po nich nasledovali inštitúcie zodpovedné za oblasť hospodárstva, energetiky a ťažby.

Podľa článku 4 ods. 1 smernice o CCS sa členským štátom ponecháva právo určovať oblasti, z ktorých sa môžu vyberať úložiská, vrátane práva nepovoliť ukladanie v žiadnej časti ich územia. Niektoré členské štáty začali určovať potenciálne úložiská $CO_2$. Doteraz však väčšina členských štátov nedokončila toto posudzovanie. Posúdenie úložnej kapacity $CO_2$ sa uskutočnilo v rámci projektu EÚ GeoCapacity[9], podľa ktorého sa pre 21 zúčastnených členských štátov odhaduje teoretický úložný potenciál 87 Gt $CO_2$ (69 Gt v hlbokých slaných zvodnených vrstvách, 17 Gt vo vyťažených uhľovodíkových poliach a 1 Gt v neťažiteľných uhoľných slojoch).

Zatiaľ čo väčšina členských štátov povoľuje geologické ukladanie $CO_2$, niektoré oznámili rozhodnutie nepovoliť ukladanie $CO_2$ na ich území alebo jeho časti z dôvodu nevhodnosti ich geologických vlastností pre ukladanie $CO_2$ (Fínsko, Luxembursko a región hlavného mesta Bruselu v Belgicku). Niektoré iné členské štáty tiež nepovolili geologické ukladanie $CO_2$ (Rakúsko, Estónsko, Írsko, Lotyšsko, Slovinsko, Švédsko) alebo ho obmedzili (Česká republika[10], Nemecko[11]).

---

[8] podľa prvého odseku článku 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

[9] Vangkilde-Pedersen, T. a kol. 2009. Projekt GeoCapacity v rámci RP6 EÚ, Assessing European Capacity for Geological Storage of Carbon Dioxide (Posúdenie európskej kapacity pre geologické ukladanie $CO_2$), Storage Capacity, WP2, D16 report, s. 166, http://www.geology.cz/geocapacity/publications.

[10] Ukladanie $CO_2$ v prírodných skalných útvaroch pred 1. januárom 2020 nebude v Českej republike povolené.

[11] Nemecko uložilo obmedzenia na ročné množstvo $CO_2$, ktoré sa môže uložiť: 4 Mt $CO_2$ je celkové množstvo na krajinu a 1,3 Mt $CO_2$ je povolené na úložisko.

Podľa článku 10 ods. 1 smernice o CCS by Komisii mali byť sprístupnené žiadosti o povolenie na ukladanie, aby k nim mohla vydať nezáväzné stanovisko. Cieľom je zabezpečiť súlad pri vykonávaní požiadaviek smernice o CCS v celej EÚ a pomôcť tiež zvýšiť dôveru verejnosti v zachytávanie a ukladanie $CO_2$. Prvé takéto stanovisko[12] Komisia prijala 28. februára 2012 a preskúmala návrh povolenia, ktoré vydalo Holandsko na plánované trvalé uloženie až 8,1 Mt $CO_2$ do zásobníka na holandskom kontinentálnom šelfe.

Okrem kontroly transpozície smernice o CCS a preskúmania návrhov povolení na ukladanie Komisia vykonáva ďalšie činnosti s cieľom podporiť konzistentné vykonávanie smernice o CCS v rámci celej EÚ. V septembri 2009 bola podľa článku 27 ods. 2 smernice o CCS zriadená skupina expertov z členských štátov pre výmenu informácií. Skupina sa doteraz stretla sedemkrát. V marci 2011 boli uverejnené štyri usmerňujúce dokumenty[13] s cieľom poskytnúť celkový metodický prístup na účely vykonávania hlavných ustanovení smernice o CCS. Usmerňujúce dokumenty sú určené najmä príslušným orgánom a príslušným zainteresovaným stranám. V prvom usmerňujúcom dokumente je načrtnutý rámec pre riadenie rizík v rámci životného cyklu ukladania $CO_2$, zatiaľ čo ostatné tri sú zamerané na také otázky ako charakterizácia úložného komplexu, zloženie prúdu $CO_2$, monitorovanie a opravné opatrenia, kritériá pre prenos zodpovednosti na príslušný orgán, finančné zabezpečenie a finančný mechanizmus.

## 3. KONKRÉTNE PROBLÉMY PRI VYKONÁVANÍ V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

### 3.1. Povolenie ukladania $CO_2$

Podľa článku 4 ods. 3 smernice o CCS vhodnosť úložiska sa určuje prostredníctvom charakterizácie a posudzovania potenciálneho úložného komplexu a okolitej oblasti podľa kritérií vymedzených v prílohe I smernice o CCS. Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, vykonali toto ustanovenie väčšinou začlenením prílohy I do svojich právnych predpisov.

Keď členské štáty rozhodnú, že na získanie informácií potrebných na výber úložísk sa vyžaduje geologický prieskum, musia zabezpečiť, aby sa žiadny takýto prieskum nevykonával bez povolenia na geologický prieskum. Zatiaľ čo niektoré členské štáty požadujú vykonanie geologického prieskumu len v prípadoch, keď je k dispozícii príliš málo informácií na to, aby sa priamo mohlo žiadať o povolenie na ukladanie, iné vždy vyžadujú povolenia na geologický prieskum. Pokiaľ ide o obmedzenie veľkosti skúmanej oblasti, niektoré členské štáty (napr. Portugalsko) ju obmedzujú priamo, zatiaľ čo iné (napr. Bulharsko a Maďarsko) obmedzujú len povrchovú plochu, ktorá nepriamo určuje maximálnu veľkosť oblasti, v ktorej je povolený geologický prieskum. Niektoré členské štáty (napr. Česká republika, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Poľsko a Spojené kráľovstvo) už vydali povolenia na prieskum alebo v nich prebiehajú postupy ich vydávania.

V článku 6 smernice o CCS sa požaduje, aby sa žiadne úložisko nevyužívalo bez povolenia na ukladanie. V článkoch 7 až 11 sa podrobnejšie rozoberajú žiadosti o povolenie na ukladanie, podmienky a obsah, ako aj možné zmeny, preskúmanie, aktualizácia a odobratie povolení na ukladanie. Ustanovenia, ktorými sa transponujú tieto články, sú v právnych predpisoch väčšiny členských štátov veľmi podobné. Spolu s preskúmaním návrhov povolení na

[12] C(2012) 1236 (http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/c_2012_1236_en.pdf).

[13] http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/documentation_en.htm.

ukladanie podľa článku 10 ods. 1[14], ktoré uskutoční Komisia, by toto malo viesť ku konzistentnému vykonávaniu ustanovení týkajúcich sa povolení v rámci celej EÚ.

### 3.2. Povinnosti v súvislosti s prevádzkou úložiska

V článku 12 smernice o CCS sú uvedené kritériá a postupy na akceptáciu prúdu $CO_2$. Zatiaľ čo väčšina členských štátov do svojich transpozičných aktov zahrnula všeobecnú požiadavku, že prúd musí pozostávať prevažne z $CO_2$ a že sa nemôže pridať žiadny odpad na účely jeho likvidácie, niektoré členské štáty uložili osobitné limity pre zložky prúdu $CO_2$. Niekoľko členských štátov, ktoré obmedzujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, zatiaľ neoznámilo transponované ustanovenia článku 12, zatiaľ čo väčšina členských štátov oznámila ustanovenia zaisťujúce, aby operátor úložiska mohol prijať a vtláčať prúdy $CO_2$ len vtedy, ak sa vykonala analýza zloženia prúdov a ak sa vykonalo hodnotenie rizika s pozitívnym výsledkom. Pokiaľ ide o postupy monitorovania dodržiavania týchto požiadaviek, niektoré členské štáty požadujú, aby prevádzkovatelia predkladali správu o zložení prúdu $CO_2$ v pravidelných intervaloch (napr. aspoň raz za mesiac v Estónsku a aspoň každých šesť mesiacov v Nemecku).

V ustanoveniach týkajúcich sa monitorovania (článok 13) je stanovené, že prevádzkovatelia musia vykonávať monitorovanie vtláčacích zariadení, úložného komplexu a kde je to vhodné, aj okolitého prostredia na základe plánu monitorovania. Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, požadujú, aby sa plán monitorovania predkladal na schválenie príslušnému orgánu ako súčasť žiadosti o povolenie na ukladanie. Väčšina členských štátov zahrnula do svojich vnútroštátnych právnych predpisov požiadavky na plán monitorovania v súlade s prílohou II k smernici o CCS, ako aj s požiadavkami na podávanie správ[15] podľa smernice o systéme EU ETS[16]. Luxembursko napríklad požaduje, aby sa výsledky monitorovania porovnali so správaním predpokladaným na základe dynamickej simulácie trojrozmernej závislosti tlaku a objemu a správania pri napúšťaní.

Vo väčšine členských štátov prevádzkovatelia musia podávať správy príslušným orgánom aspoň jedenkrát za rok, podľa článku 14 smernice o CCS. Mnohé členské štáty stanovujú požiadavku na častejšie podávanie správ, ak by si príslušný orgán vyžiadal tieto správy.

V článku 15 sa požaduje systém rutinných a nerutinných kontrol všetkých úložných komplexov, ktorých výsledky sa zverejnia. Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, zaviedli opatrenia na vykonávanie rutinných kontrol aspoň raz za rok až do troch rokov po uzavretí. Nemecko má prísnejšie požiadavky na kontroly – rutinné kontroly sa musia vykonávať raz za rok, a to aj po uzavretí úložiska.

V článku 16 smernice o CCS je stanovené, že v prípade únikov alebo významných nedostatkov členské štáty musia zabezpečiť, aby prevádzkovateľ informoval príslušné orgány a prijal potrebné opravné opatrenia. Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, zaistili, aby sa plán opravných opatrení musel predkladať na schválenie príslušnému orgánu ako súčasť žiadosti o povolenie na ukladanie. Niektoré členské štáty stanovujú

---

[14] Informácie o preskúmaní prvého návrhu povolenia na ukladanie v EÚ, ktoré uskutočnila Komisia, sa uvádzajú v kapitole 2.

[15] Rozhodnutie Komisie 2007/589/ES z 18. júla 2007, ktorým sa zavádzajú usmernenia o monitorovaní a predkladaní správ o emisiách skleníkových plynov, ktoré bolo nedávno nahradené nariadením Komisie (EÚ) č. 601/2012 z 21. júna 2012 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov (Ú. v. EÚ L 181, 12.7.2012, s. 30 – 104).

[16] Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v EÚ L 275, 25.10.2003, s. 23 – 46).

dodatočné osobitné požiadavky v prípade, keď prevádzkovateľ neuskutoční opravné opatrenia, ako napr. pokuty alebo odobratie povolenia.

### 3.3. Povinnosti pri uzavretí a v etape po uzavretí

Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, vykonávali článok 17, v ktorom je stanovené, že po uzavretí úložiska prevádzkovateľ je naďalej zodpovedný za monitorovanie, podávanie správ a za opravné opatrenia, ako aj za všetky povinnosti súvisiace s odovzdávaním kvót v prípade únikov, pokiaľ sa zodpovednosť za úložisko neprenesie na príslušný orgán. Plán činnosti v etape po uzavretí na toto obdobie musí byť navrhnutý v súlade s prílohou II smernice o CCS, v ktorej sa uvádzajú požiadavky na monitorovanie.

Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, vykonávali aj článok 18, podľa ktorého sa zodpovednosť za úložisko prenesie na príslušný orgán len vtedy, ak prevádzkovateľ splní určité podmienky. Tieto podmienky zahŕňajú dostupnosť finančného príspevku na pokrytie nákladov na povinnosti po uskutočnení prenosu a predloženie správy dokumentujúcej dôkazy, že uložený $CO_2$ bude úplne a trvalo izolovaný. Pokiaľ ide o minimálne obdobie medzi uzavretím úložiska a prenosom zodpovednosti, v právnych predpisoch väčšiny členských štátov sa vyžaduje najmenej 20 rokov, pokiaľ príslušný orgán nebude ubezpečený skôr, že uložený $CO_2$ bude úplne a trvalo izolovaný. Niekoľko členských štátov si zvolilo dlhšiu štandardnú dobu 30 alebo 40 rokov, zatiaľ čo iné plánujú toto posudzovať výlučne podľa jednotlivých prípadov.

### 3.4. Finančné záruky

V smernici o CCS sú stanovené dva finančné mechanizmy – finančná záruka na obdobie do prenosu zodpovednosti a finančný príspevok na obdobie po prenose zodpovednosti.

V článku 19 smernice o CCS sa vyžaduje, aby potenciálni prevádzkovatelia poskytli finančnú záruku na zabezpečenie splnenia všetkých záväzkov na základe povolenia tak na obdobie prevádzky, ako aj na obdobie uzavretia a etapu po uzavretí vrátane povinností súvisiacich s odovzdávaním kvót v prípade únikov. Účelom finančnej záruky je zabezpečiť pokrytie nákladov na plnenie týchto povinností (napr. monitorovanie alebo opatrenia v prípade únikov), ak by prevádzkovateľ nebol spôsobilý tak urobiť. Finančná záruka musí byť platná a účinná pred začatím vtláčania a prevádzkovateľ ju musí predložiť ako súčasť žiadosti o povolenie na ukladanie. Zatiaľ čo viaceré členské štáty len premietli požiadavky článku 19 do svojich právnych predpisov, niektoré členské štáty prijali ďalšie požiadavky a stanovili usmernenia ku konkrétnym nástrojom a výpočtom finančnej záruky. Napríklad Maďarsko stanovilo ako finančnú záruku minimálnu sumu vo výške 200 mil. HUF (približne 671 000 EUR)[17], na základe svojho zákona o ťažbe z roku 1993. Pokiaľ ide o potenciálne finančné nástroje, ktoré niektoré členské štáty odporúčajú použiť na finančnú záruku, patria k nim primerané poistné krytie, viazaný bankový účet, banková záruka alebo záruka materskej spoločnosti. Tieto nástroje sa odporúčajú aj v usmerňujúcom dokumente 4[18].

V článku 20 smernice o CCS sa vyžaduje, aby prevádzkovatelia poskytli finančný príspevok príslušnému orgánu pred prenosom zodpovednosti na účely pokrytia nákladov po prenose zodpovednosti. Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, zaistili, aby výška príspevku zohľadňovala kritériá uvedené v prílohe I k smernici o CCS a históriu ukladania $CO_2$ na konkrétnom úložisku a aby pokrývala minimálne predpokladané náklady na monitorovanie po dobu 30 rokov. Niektoré členské štáty stanovujú na finančný príspevok ďalšie požiadavky. Napríklad Nemecko požaduje aby prevádzkovateľ ušetril 3 % zo sumy

[17] Táto suma bola prepočítaná na EUR podľa referenčných výmenných kurzov eura Európskej centrálnej banky dňa 22. novembra 2013 http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html

[18] http://ec.europa.eu/clima/policies/lowcarbon/ccs/implementation/docs/gd4_en.pdf.

ušetrenej držiteľom emisných kvót na základe uskladnenia $CO_2$ v každom roku prevádzky. Táto suma bude uložená na úročenom vkladovom účte príslušného orgánu a pred prenosom zodpovednosti sa kompenzuje so zárukou. Ako ďalší príklad možno uviesť Českú republiku, kde výška finančného príspevku musí zohľadňovať náklady na monitorovanie po dobu najmenej 50 rokov po prenose zodpovednosti.

### 3.5. Zmena šiestich smerníc a cezhraničné otázky

Smernicou o CCS bolo zmenených šesť existujúcich smerníc EÚ s cieľom zaistiť vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zdravia ľudí pred rizikami, ktoré predstavuje geologické ukladanie $CO_2$.

Všetky členské štáty, ktoré oznámili Komisii svoje opatrenia na transpozíciu, oznámili vykonávanie článkov 31, 35 a 37 smernice o CCS, ktorými sa zavádzajú:

- zmeny príloh I a II smernice EIA na pokrytie úložísk, ako aj zachytávanie a prepravu prúdov $CO_2$ na účely geologického ukladania,
- vylúčenie zachyteného a prepravovaného $CO_2$ na účely geologického ukladania z nástrojov spojených s rámcovou smernicou o odpadoch[19],
- zmena prílohy I k smernici o priemyselných emisiách s cieľom zahrnúť zachytávanie prúdov $CO_2$ na účely geologického ukladania ako jednu z činností, ktoré patria do pôsobnosti tejto smernice.

Všetky členské štáty, ktoré oznámili Komisii svoje podrobné opatrenia na transpozíciu, oznámili tiež vykonávanie článku 33 smernice o CCS, ktorou sa mení a dopĺňa smernica o veľkých spaľovacích zariadeniach[20]. Podľa tohto článku členské štáty musia zabezpečiť, aby prevádzkovatelia spaľovacích zariadení s nominálnym elektrickým výkonom 300 MW alebo viac posúdili technické a ekonomické podmienky potrebné pre budúce využívanie zachytávania a ukladania uhlíka. V prípade pozitívneho posúdenia sa na mieste inštalácie musí vyčleniť vhodný priestor pre umiestnenie vybavenia potrebného na zachytávanie a stláčanie $CO_2$. V Spojenom kráľovstve boli vydané ďalšie usmernenia, v ktorých sa uvádza že žiadne nové spaľovacie zariadenie s kapacitou výroby elektrickej energie 300 MWe alebo viac nebude schválené, pokiaľ nebude schopné preukázať, že spĺňa kritériá článku 33. V usmernení sa tiež poskytuje odporúčanie týkajúce sa informácií, ktoré by žiadatelia mali predložiť na preukázanie tejto skutočnosti.

Niektoré členské štáty (napr. Francúzsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rumunsko, Slovinsko a Spojené kráľovstvo) oznámili praktické uplatňovanie tejto zmeny smernice o veľkých spaľovacích zariadeniach po 25. júni 2009. Napríklad v Mannheime (Nemecko) bolo vyčlenené územie s rozlohou 6 000 $m^2$ na mieste inštalácie veľkého spaľovacieho zariadenia povoleného 27. júla 2009 s cieľom umožniť neskôr dodatočnú montáž na zachytávanie $CO_2$.

Článkom 32 smernice o CCS sa mení rámcová smernica o vode[21] na umožnenie vtláčania $CO_2$ do soľných rezervoárov a článkom 34 sa mení príloha III k smernici o environmentálnej

---

[19] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3 – 30) vrátane smernice 2006/12/ES o odpadoch

[20] Smernica 2001/80/ES o obmedzení emisií určitých znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých spaľovacích zariadení (Ú. v. ES L 309, 27.11.2001, s. 1 – 21), ktorá bude zrušená vyššie uvedenou smernicou o priemyselných emisiách s účinnosťou od 1. januára 2016.

[21] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1 – 73).

zodpovednosti[22] s cieľom zahrnúť prevádzku úložísk $CO_2$. Tieto články majú transponovať tie členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území.

Aj keď viaceré členské štáty prijali osobitné právne predpisy, zamerané na cezhraničnú prepravu $CO_2$ a cezhraničné úložiská alebo komplexy, len málo z nich má konkrétne cezhraničné skúsenosti, pokiaľ ide o zachytávanie a ukladanie $CO_2$. Jedným z príkladov takejto cezhraničnej spolupráce je pracovná skupina pre severomorskú panvu, kde verejné a súkromné inštitúcie z Nemecka, Holandska a Spojeného kráľovstva vypracovali spoločné zásady pre riadenie a reguláciu dopravy, vtláčanie $CO_2$ a trvalé uloženie $CO_2$ pod morským dnom v Severnom mori[23].

## 4. ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY

V rámci posúdení vykonaných v kontexte plánu EÚ prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050[24] a plánu postupu v energetike do roku 2050[25] sa na zachytávanie a ukladanie $CO_2$, ak sa bude komerčne využívať, nahliada ako na významnú technológiu prispievajúcu k prechodu na nízkouhlíkový energetický systém v EÚ. Správne a dôsledné uplatňovanie regulačného rámca pre zachytávania a ukladanie $CO_2$ v celej Európe, najmä pokiaľ ide o výber, prevádzku, uzavretie a etapu po uzavretí úložísk a posúdenie dodatočného vybavenia veľkých spaľovacích zariadení na zachytávanie $CO_2$, je nanajvýš dôležité na podporu demonštrácie a následného zavádzania zachytávania a ukladania $CO_2$ environmentálne bezpečným spôsobom a na posilnenie dôvery verejnosti v túto technológiu.

Správa potvrdzuje, že doteraz všetky členské štáty oznámili Komisii opatrenia na transpozíciu. V tejto súvislosti sa väčšina členských štátov rozhodla pre kombináciu nových osobitných právnych predpisov o geologickom ukladaní $CO_2$ a zmeny platných právnych predpisov. Väčšina členských štátov pridelila zodpovednosti viac než jednému príslušnému orgánu. Posudzovanie potenciálnych úložísk $CO_2$ prebieha, pričom niektoré členské štáty vydávajú povolenia na geologický prieskum a Komisia skúma jeden predložený návrh na povolenie úložiska. Členské štáty, ktoré umožňujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, oznámili vykonávanie ustanovení o monitorovaní, podávaní správ a kontrolách, únikoch a významných nedostatkoch, povinnostiach pri uzavretí a v etape po uzavretí, ako aj o dvoch finančných mechanizmoch zriadených smernicou o CCS. Pokiaľ ide o členské štáty, ktoré obmedzujú alebo zakazujú ukladanie $CO_2$ na svojom území, niektoré transponovali len ustanovenia smernice, ktoré sa zaoberajú aspektmi CCS týkajúcimi sa zachytávania a prepravy, zatiaľ čo iné transponovali všetky ustanovenia smernice vrátane článkov týkajúcich sa ukladania.

Komisia zdôrazňuje význam konzistentného vykonávania smernice o CCS v celej EÚ. Z tohto dôvodu pokračuje v konaniach o porušení v súvislosti s čiastkovým neoznámením opatrení na transpozíciu a kontroluje, či oznámené opatrenia vecne zodpovedajú smernici o zachytávaní a ukladaní uhlíka. Informácie získané pre túto správu spolu s celkovými skúsenosťami s ukladaním a zachytávaním $CO_2$, technickým pokrokom a najnovšími vedeckými poznatkami poslúžia ako vstupné informácie na prípravu budúcej správy Komisie, v ktorej sa budú

---

22 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56 – 75).

23 „Storing $CO_2$ under the North Sea Basin: A key solution for combating climate change“ (2007) na http://www.globalccsinstitute.com/category/organisation/north-sea-basin-task-force a „One North Sea: A study into North Sea cross-border $CO_2$ transport and storage“ (2010) na http://www.npd.no/no/Publikasjoner/Rapporter/Samarbeider-om-CO2-lager/.

24 KOM(2011) 112 v konečnom znení.

25 KOM(2011) 885 v konečnom znení.

posudzovať najmä aspekty zachytávania a ukladania $CO_2$ uvedené v článku 38 ods. 2 smernice. Táto správa má byť odoslaná Európskemu parlamentu a Rade do 31. marca 2015.